

6. Apr. 1842

FACTS

Date:

6. Apr. 1842

Page number:

Dagbog A, side 11-13

TRANSCRIPTION

6 April.

Smaa Graaspurve sidde i Træet udenfor mit Vindue. Lille Fugl! Du har Din lille lune Rede, hvor Din Mage ligger paa de smaae Æg – Snart kommer Foraaret, da pippe Ungerne ud og Du skal glad flyve ud at hente Næring til dem. Lille Fugl! Du er lykkeligere end jeg.

[i margin et let farvelagt rids af en fugl på en kvist]

Om Aftenen.

Jeg talte før med Krebs¹ om den danske Natur, da fremsatte han disse Lignelser: Sjælland, det er en yndig Idyl – Fyen ligner en Efterligning af Idyllen; man sporer der for meget Menneskehaanden og selve Landet har ikke saa megen Character. Sjælland •12• ligner en af disse elskelige Kvinder, hos hvem vi ikke see Spor af den haarde Kamp mellem Lidenskab og Pligt, det er som Halvdelen af deres Sjæl var i Evigheden hvoraf de ere udsprungne, Halvdelen i Evigheden, hvortil de stunder. Altid er deres Pande klar, deres Væsen mildt og yndigt og de forstaae at medde[le] deres Ro til deres hele Omgivning (saadan er hun) de ere sjeldne, lykkelig den, der eier en saadan Qvinde, han eier Noget af det Yndigste paa Jorden. Jylland, Grændseegnene mellem Øst- og Vestlandet ligner de faldne Sjæle, hvis mægtige, brusende Lidenskaber har styrtet dem i en voldsom Kamp, hvoraf de først seent og med Møie ville reise sig; men Heden, den er som de dybe, af Naturen stedmoderligt behandlede Væsener om hvem vi sige: hvor han er uelskværdig, mørk og frastødende og kold; men lærer man ham at kjende ret [overstreget: til gaan] tilbunds, da vil man see det yndige Liv, der rører sig i ham og vi vilde gjenkjende Afglandsen deraf i de ydre barske Træk og med Forbauselse sige: han er smuk. – Hvem indrømmer ikke det, der har læst Steen Blicher og opfattet ham eller reist over disse mægtige Lyngbakker med sparsomt tildeelte Blomster, men Blomsterne er der dog og i Dalene flyde de yndige Bække med de grønne Bredder. Jeg har kjendt saadanne Mennesker; Skovgaard er af dem. Hans Barndom og Ungdom er henrunden i det nordlige Sjælland i Egnen ved Tisvilde, det er som [overstreget: noget af] Naturen der har præget sit Mærke i hans Træk, der ere skarpe, hans Holdning er fortrykt som Birkernes der i Hegnet; men kjender man ham nøie, vil man finde et sjældent kjærligt Gemyt i ham og et rart Udtryk i hans blaae Øine. – Jeg gik iaften ud til Kalkbrænderiet; det var det yndigste Foraarsveir man kan tænke sig. Jeg blev ret saa vel til mode, gik glad hjem og skrev til Lorenz.² Der er noget Tilfredsstillende i at leve saaledes •13• i sit Hjem, som jeg nu et Par Dage har gjort; jeg gaaer for meget ud; men det kommer af den Uro, der er i mig, saa jeg trænger til Adspredelser, jeg havde ellers ikke holdt det ud, da mit Humeur for en Maanedstid siden var saa daarligt. – Hvorfor kan jeg nu ikke slaae Alt af Hovedet og kun tænke paa det store Maleri,³ jeg idag har gjort det første Grundtræk til – jeg kan det ikke endnu. –

¹ Frederik Krebs (1814-1881), læge, stiftsfysikus og nationaløkonomisk skribent.

² Antagelig Lundbyes brev til Lorenz Frølich, dateret 6., 13. og 18. marts samt 8.-9. april 1842, Det Kgl. Bibliotek, NKS 3386 kvart.

³ En dansk kyst, Statens Museum for Kunst, KMS412 (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 134).

der siges sætter mig, og skal da ligesom ikke gjenneemgaa en
en stemme berønde inden jeg kan sænke mig igen. Jeg vil nei-
gine Aft paa herde, om ingen Bemærkning skulde søge, at
hvis har givet mig en Meningsfuldhed; dog, jeg ved ingen min-
der skæbne til at observere Alene end mig selv. Lad det gaa
sin naturlige Gang; men er jeg jo selv i en stilling, hvor jeg
kan indvirkende mine kræfter: skulde den lykke berønde mig,
at jeg maaske mit Ønske, mit inderligste Ønske, da skal
det sikkert angaa mig til fordel for Tid, hvad jeg med
Berønde, er da for hendes Skyld — maaske jeg det ikke, da er
det jo Blyt at have Medgang som en Mand. Selskabet
søge ofte i Medgang. Jeg kan ikke tænke mig at en Ting, jeg
saa rigtig har været berønde skulde berønde Næsten og i det for-
tællede, nei, sandt er ikke mit Gemyt hvor jeg, og dog,
det vil blive tungt at glæmme herde, skive herde, jeg har hørt
saa underlig høje; men Tiden vil vise mig, hvad Kraft jeg har
til at bære tung. Tiden den løber hurtigt, og dog er et glædetomt
Liv tungt, men det skal endes, Jorden skal blive tungt paa det
de Børst og Hjertet skal paa Ford, — i denne Tanke er der dog
Hvile. — Giv mig! Du gik tidligt til et heere Kjøben, indend Agt
og for herde berønde Dig, ja, letkelig er Du visselig. Vi som
bleve tilbage have endnu arrangeret Skid at gjenneemgaa,
hvor vi til kunne ligge inden, thi kræfter til at indstaa
det Under en vinge, Jorden berønde sig af sine gode Gjernin-
ger.

6 April.

Jeg har Jægspræd, sidde. Toet inden mit Vindue. Lille Fugl!
Du har Din lille Cane Rode, hvor Din Mager ligger paa de smaa
Ae — Indet kommer Foræret, der pigger lugerne ud og Du skal
glad flyde ud et heere Næsten til dem. Lille Fugl! Du er
lykkelig og end jeg.

Om Aftenen.

Jeg talte for mig selv om den danske Natur, der fremstillede den
Egnelse: Sjælland, det er en god og Fugl — Jorden ligner en flid-
begrav af Pøbelen, men spores der for meget Menne-
skenheden og selvs Lendet har ikke en nogen Character. Sjælland

12.

lyner et af disse elskelige Kvindes, her hvem vi ikke see Spor af
den heerde Kamp, mellem Liden skab og Dødt, det er som Hæ-
delen af deres Sjæl aar i Enigheden hvorf de ere indspræng-
mer, Hædelheden i Enigheden, hvortil de staaer. Altid er deres
Pande klar, deres Baser mildt og yndigt og de forestaa et mild-
de deres No. til deres hele Omgivelser (saadan er hun) de ere
spjældne, lyphelig store, der aar en saadan Grinde, her er et Stort
af det Mindste paa Jorden. Jylland, Jorden og Jorden mellem Pot
og Høstlandet ligner de faldne Jætte, hvis magtige, træende
Liden skaber har styrtet dem i en uheldig Kamp, hvor af de
først seent og midt Maie vilde reise sig; men Høsten, den
er som de dybe, af Naturen stedmoderligt behandlere Væsen
om hvem vi sige i hans her er indvunden, mildt og frast.
Jorden og Kæde, men lærer man ham at kjende nok til at
telvinder, da vil man see det yndige Liv, der aar sig i ham
og vi vilde gjendige Afgrøden dør; de yde hanske Taal
og med Færdigheden sige: han er smukt. - Men indvunden
mer ikke det, der har læst Høst Blicher og opfattet ham eller
reist over disse magtige Længder med spersant til
bedste Blomster, men Blomsterne er der dog og i Løven
flyde de yndige Bække med de grønne Brødder. I har
kjendt saadanne Monninger; Høst og er af dem. Hans
Barndom og Ungdom er her runden i det mægtige
Jylland i Egen ved Tisenle, det er som noget af Naturen
der har præget i et Mark; hans Træk, der ere skarpe,
hans Høst er fortrækt som Biskernes der i Høst
net; men kjender man ham noie, vil man finde
et spjældent kjærligt Gemyt i ham og et rart Høst i
hans bløde Dødt. - Ij gik i often ind til Høstbrønde.
net; det var det yndige Foraar hvor man kan tæke
sig. Ij blev det saa vel til mæde, gik glad hjem og skrev
til Løven. Det er noget tilfredsstillende i at leve saaledes

i sit Hjem, som jeg min. A Par Dag, har givet, jeg gaar for mig
ud; men det kommer af den Hrs, der er min, saa jeg trænger til
synders, jeg havde ellers ikke holdt det ud, og mit Hjemmer for
en Maanedes Tid. Den var saa daarligt. — Hvorfor kan jeg min ikke
slaa det af Hovedet og kun tænke paa det store Maleri, jeg idag har
gjort det første Grundtræk til — jeg kan det ikke endnu.

Mandag 11 April

I Lørdags Aften gik jeg gennem Charlottenlund til Jagtsborg. Mange
Blags samme Blomster ere alt udsprungne borte den kalde Luft. Englene
sang; jeg staaende til og lyttede til disse smagløse Flortoner, hvorved Drac-
ten bølger Foraarst; jeg tænkte paa, hvor tit jeg paa det gamle Frederiks-værk
havde lyttet til disse Toner, naar jeg gik i Lunden ved min Faders Haves, og
Dragselene, sad i de høje Græser; der vare de saa uforskyndede, og mest
efter Regn eller i mildt Grauvær sang de så, eller slog, for de saadanne af
prækte Toner kan man vel ikke kalde Sang, det var som de talte til Mager,
der var skilt i Løvet. Dengang harmonerede det bedre med min Stemning
end nu; men dog var det usigelig velgørende for mit syge Sind, at høre de
høje Toner, se de høje smagløse Toner, mærke med den gyldne Glæde i Vest,
hvor Løven gik ned. Naturen har noget mere, noget mere end Alvor, den
har Ro — og det er vel derfor, den indvirkende saa magtig Virkning paa de stak-
kels traulede Mennesker med deres tvivlende Løse og Rødsgrønninger.

12 April

Min sø, jeg har mest holdt sig inde. For jeg ikke havde kendt. Og det kan
har vist; jeg tænkte kun paa hende og hvar gangste indtil mit Arbejde
Guldet sagde foruden hende mig: Deres Malerier mangler Nøget for at tilfælde,
men man gjør. Folk opmærksom paa det Smukke i Deres Arbejder, de anse
saa at blive lidt forblødet, saa kommer det. Man vilde ikke have disse Ord
slog mig. Men der var i Toner Nøget, som gjorde, at jeg måtte tro den det
hede Bjergsiden langsomt med det Alvor, jeg forlanger: De men se at blive forblødet
eller de. Det var mig grundigt imod, min sø, jeg vilde anse det for en stor Lykke
at se den Bjergsiden hos mig Lyden end netop hos hende, der har givet den al-
drig vilde gifte sig. Det har hende grundigt fortalt mig, angang, og jeg kan
ikke opgive Hædet om at inde hendes Lykke. Det Bjergsiden gik mine de
hvide Væner og Glæde, da man den gøre mig lykkelig, denne Længsel efter
nøget. Uopnåeligt kan sandelig ikke gøre det. — Mit sidste Brev til min
der man i det har hørt Paa af min usigelige sø, Stemning, hende
man kan har forstået det, jeg længes efter hende fra hende, den Nedsigelse.